

Számunk szerzői

BALÁZS PÉTER (tantris17@hotmail.com) – eszmetörténész, Szegedi Tudományegyetem, Szeged

CSERNUS-LUKÁCS SZILVESZTER (csernus.sz@gmail.com) – PhD doktorjelölt, Szegedi Tudományegyetem – Herder-Institut für Historische Ostmitteleuropaforschung, Szeged – Marburg

DEÁK ÁDÁM (deak.adam930615@gmail.com) – PhD hallgató, Szegedi Tudományegyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola, Szeged

DEVESCOVI BALÁZS (devescovi.balazs@btk.elte.hu) – irodalomtörténész, Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Budapest

HAJNÁCZKY TAMÁS (hajnaczkyt@gmail.com) – kisebbségpolitikai szakértő, Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest,

PETER HASLINGER (peter.haslinger@herder-institut.de) – történész, Justus-Liebig Universität – Herder-Institut für Historische Ostmitteleuropaforschung, Gießen – Marburg

KÁRPÁTI ATTILA ISTVÁN (karpattila@gmail.com) – történész, Magyar Nemzeti Múzeum – Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Budapest

Z. KARVALICS LÁSZLÓ (zkl@hung.u-szeged.hu) – történész, Szegedi Tudományegyetem, Szeged

LÁSZLÓ ANDOR (laszlo.andor1@gmail.com) – középiskolai tanár, Mikes Kelemen Középiscola, Tatabánya

NAGY PÁL (Nagy.Pal@tk.mta.hu) – történész, MTA TK Kisebbségkutató Intézet, Budapest

OBRADOVIC NENAD (obradovicnenad93@gmail.com) – PhD hallgató, Szegedi Tudományegyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola, Szeged

PAPP VIKTOR (viktorpapp14@gmail.com) – PhD hallgató, Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Történettudományi Doktori Iskola, Társadalom- és Gazdaságtörténet Doktori Program, Budapest

RADA JÁNOS (rada.janos@uni-miskolc.hu) – eszmetörténész, Miskolci Egyetem, Miskolc

TAMÁS ÁGNES (tagnes83@yahoo.com) – történész, Szegedi Tudományegyetem, Szeged

VÖLGYI RÉKA (rekavolgyi@gmail.com) – levéltáros, Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár, Budapest

A fordításokat CSERNUS-LUKÁCS SZILVESZTER, RAKOVSKY ANDRÁS és SZÉKELY TAMÁS készítette.

Contents

Essays

ATTILA ISTVÁN KÁRPÁTI Miklós Wesselényi's Kindergarten Establishments	5
JÁNOS RADA Attitudes Towards Religion in Anti-Clerical Pamphlets During the Time of Dualism (From 1867 to 1895)	18
TAMÁS HAJNÁCZKY Hungarian Gypsy Musicians' Journal (1908–1910): Self-Organization, Lob- bying and Social Life of Gypsy Musicians at the Turn of the Century	40
ÁGNES TAMÁS The Editor of a Satirical Magazine on Trial	55
VIKTOR PAPP Miserly and Squandering Gentries? The Story of a Noble Family from Somogy County in the 19th Century	71

Workshop

BALÁZS DEVESCOVI The Illness and Death of József Eötvös	93
ANDOR LÁSZLÓ Gyula Szekfű on 19th Century Hungarian Historiography	106
PÁL NAGY Peasants, Gypsies, Proletarians. Underclass and Gypsy Ethnicity in a Histori- cal Context	131
PÉTER BALÁZS Tolerance in the Age of Confessionalization – A Historiography Overview	150

Interview

“Take a look behind the narratives” Interview with Peter Haslinger	168
Peter Haslinger's bibliography	174
PETER HASLINGER Societal Multilingualism and the Processes of Securitization	181

Outlook

On Step Forward, One Step Back (<i>Pruzsinszky Sándor: A rettegés gyermekei. A cenzúra Európában 1478– 1918. Fakultás Kiadó, Budapest, 2018.</i>) LÁSZÓ Z. KARVALICS	192
Studies About Female Communication (<i>Sipos Balázs – Krász Lilla [szerk.]: A női kommunikáció kultúrtörténete. Tanulmányok. Napvilág Kiadó, Budapest, 2019.</i>) RÉKA VÖLGYI	195

The National Assemblies of the Reform Era in a Different (<i>Dobszay Tamás: A rendi országgyűlés utolsó évtizedei [1790–1848]. Országház Könyvkiadó, Budapest, 2019.</i>)	
ÁDÁM DEÁK	198
A Royal Family from a Different Perspective (<i>Дејан Јечменица, Немањићи Другог Реда, Универзитет у Београду-Филозофски Факултет, Београд, 2018.</i>)	
NENAD OBRADOVIC	201
<i>Authors</i>	204

Az Aetas történettudományi folyóirat 2020. évi előfizetői felhívása

Rendkívül fontos folyóiratunk számára előfizetőink támogatása és hűségese kitartása.
A következő tematikus számaink jelennek meg 2020-ban:

A 19-20. századi magyar társadalom és politika **Fordítástörténetek** **Törökvilág Magyarországon** **A Balkán a modernizáció útján**

Folytatjuk „Elmélet és módszer” rovatunkat. Interjút tervezünk **Peter Haslingerrel** (Herder-Institut) és **Kovács András** erdélyi művészettörténésszel.

Eddigi gyakorlatunknak megfelelően a 2020-as évfolyamra is kedvezményt biztosítunk előfizető olvasóinknak, hogy ezzel is jelezzük, nagyra becsüljük bizalmukat és támogatásukat.

Többféle előfizetői módot ajánlunk fel ugyanakkor, hogy alkalmazkodjunk olvasóink igényeihez:

Éves előfizetői ár: **4000 Ft** (tartalmazza a postaköltséget, az év végén pdf formátumban elektronikusan is előfizetőink rendelkezésére bocsátjuk az évi négy számunkat!)

Éves elektronikus előfizetői ár: **3500 Ft** (pdf file-ban e-mailen a lapszámok megjelenésekor)

Egy számot megrendelőknél: **1000 Ft** + postaköltség

Egy szám könyvesbolti ára: **1100 Ft**

A folyóirat megrendelhető a kiadó e-mail és postai címén.

Korábbi számunkat (postaköltség felszámolásával) a szerkesztőség címén szintén meg lehet rendelni.

Jövedelemadójának 1%át ebben az évben is felajánlhatja egy olyan egyesületnek, alapítványnak, amelyet arra érdemesnek ítél. Folyóiratunk szerkesztői azzal a kéréssel fordulnak Önnek, hogy ha támogatásra méltónak tartja folyóiratunkat, válassza az AETAS-t.

Adószámunk: 19079581-2-06

Nagyon köszönjük Olvasóinknak eddigi támogatásukat!

Aetas Könyv- és Lapkiadó Egyesület
6701 Szeged, Pf. 1179
<http://www.aetas.hu>
aetas@mail.u-szeged.hu

MEGFIGYELT TÁRSADALOM

Huhák Heléna

Megfigyelés másképp. Házi agitáció és egy angyalföldi tanácsstag lakólatogatásai

Somogyvári Lajos

Az 1949-es választások amerikai szemmel. Nagykövetségi útibeszámolók a vidéki Magyarországról

Slachta Krisztina

Láthatatlan erőszak. Az állambiztonsági szervek láthatatlan jelenlétének erőterei és ellenségképeinek rendszere – értelmezési és elemzési lehetőségek

Vörös Géza

Apácák a politikai rendőrség célkeresztjében, avagy mennyit ér egy lehallgató készülék?

Soós Viktor Attila

„Ék” fedőnevű konspirált lakás a hírszerzés szolgálatában

Murai András – Németh Brigitta

„A rendszer rajtuk tartotta óvó szemeit”. Megfigyelések az egykori Gulag-rabok körében

Pap Péter István

Kijelölt és önként vállalt kényszerpályák. A József Attila Kör és a hatalom, 1983–1986

Csatári Bence

„Szia Gábor, hogy vagy?” A kádári könnyűzenei élet állambiztonsági megfigyeltjeinek és megfigyelőinek attitűdjei jelenkori narratívák tükrében

A KORALL szerkesztőségének elérhetőségei

www.korall.org

terjesztes@korall.org és korall@korall.org

1113 Budapest, Valkói u. 9.

Előfizetési szándékát kérjük, jelezze a szerkesztőségnek, és valamennyi idejű munkát postázzuk Önnek. Az éves előfizetés ára 4500, egy szám ára 1250 Ft.

Soron következő 2020. évi tematikus számaink

80. A tudomány intézményei és a társadalom a 19–20. században
81. Vagyon – vagyonosodás
82. Tisztálkodás, egészség(ügy), fürdő kultúra

Következő számunk tartalmából

Z. KARVALICS LÁSZLÓ

A nyelvközi közvetítettség reliktumai mint társadalmi makroevolúciós indikátorok

BUHÁLY ATTILA

Mi köze van Sardurinak Istarhoz? Asszír logogrammak urartui szolgálatban

LÉNÁRT ANDRÁS

A spanyol változat – Fordítók és tolmácsok a Franco-diktatúrában

FÓRIS ÁGOTA – FALUDI ANDREA

A terminológia mint a fordítóknak nyújtott információ- és tudásmenedzsment – történeti szempontok

Bemutatjuk Anthony Pym ausztrál történészt

Az AETAS történettudományi folyóirat. Megjelenik évente négy alkalommal. Kiadója az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület. A lap főként történeti tárgyú tanulmányokat, forrásokat, kritikákat, ismertetéseket, interjúkat közöl, de szívesen fogad írásokat a társadalomtudományok más ágaiból is.

*

Az AETAS megjelenését döntően alapítványi támogatás teszi lehetővé. Az AETAS több vagy akár egy száma is megrendelhető a szerkesztőség címén.

A folyóirat előfizetési díja egy évre 4000 Ft.

A lap ára egy szám megrendelése esetén 1000 Ft + postaköltség, könyvesboltban 1100 Ft.

A folyóirat elektronikus előfizetési díja egy évre 3500 Ft

*

Az AETAS-t a szerkesztőség terjeszti. A lap megvásárolható:

Budapest: ELTE BTK könyvtár, VIII. ker., Múzeum krt. 6–8.;

Írók Boltja, Parnasszus Kft., VI. ker., Andrásy út 45.;

Könyvtárellátó Kht., XIII. ker., Váci út 19.;

Penna Bölcsész Könyvesbolt, V. ker. Magyar u. 40.

Szeged: Egyetemi könyvtár, Petőfi S. sgt.;

Könyv- és Jegyzetbolt, Vitéz u.

Miskolc: Bibliofil Kft., Kazinczy Könyvesbolt, Széchenyi u. 33.;

Fókusz Könyvesbolt, Pátria üzletház.

Pécs: PTE Iskolaszövetkezet Könyvesbolt, Ifjúság út 6.;

PTE Társadalomtudományi Szakkönyvtár, Rókus u. 2.

*

Kiadja az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület

6701 Szeged, Pf. 1179.

e-mail: aetas@mail.u-szeged.hu

<http://www.aetas.hu>

Felelős kiadó: Deák Ágnes

Olvasószerkesztő: Horváthné Szélpál Mária

Szerkesztőségi titkár: Wirth Leticia

Telefon: +36 (30) 59-66-594

A borítót tervezte: Annus Gábor

Nyomdai munkálatok: E-press Nyomdaipari Kft., Szeged

ISSN 0237-7934